

Raadsvoorstel

Waalre, 30 april 2019

Vergaderdatum	: 6 juni 2019
Voorstelnummer	: 2019-44
Zaaknummer	: 21485
Portefeuillehouder	: Burg. J. Brenninkmeijer
Naam opsteller	: J. v/d Ven
Naam voorstel	: Voorstel tot uitvoering advies vuurwerkverbod
Grondslag raadsbesluit	: Uitvoering motie 'vreemd aan de orde van de dag', aangenomen d.d. 04-09-2018. Het dictum luidt: "In overleg met de inwoners; te onderzoeken hoe een (financieel) haalbaar en uitvoerbaar vuurwerkverbod eruit zou kunnen zien, inclusief een effectieve handhaving".

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de nota 'Haalbaarheidsonderzoek vuurwerkverbod gemeente Waalre, Uitvoering motie vuurwerkverbod'.
2. Conform het advies uit het haalbaarheidsonderzoek, voor de jaarwisseling 2019 – 2020, niet over te gaan tot het instellen van vuurwerkvrije zones dan wel het instellen van een algeheel verbod op het afsteken van vuurwerk.
3. Voor de jaarwisseling 2019 – 2020 een proef te starten met het invoeren van zogenaamde vrijwillige vuurwerkvrije zones.

Onderwerp

Advies vuurwerkverbod

Voorstel

1. Kennis te nemen van de nota 'Haalbaarheidsonderzoek vuurwerkverbod gemeente Waalre, Uitvoering motie vuurwerkverbod'.
2. Conform het advies uit het haalbaarheidsonderzoek, voor de jaarwisseling 2019 – 2020, niet over te gaan tot het instellen van vuurwerkvrije zones dan wel het instellen van een algeheel verbod op het afsteken van vuurwerk.
3. Voor de jaarwisseling 2019 – 2020 een proef te starten met het invoeren van zogenaamde vrijwillige vuurwerkvrije zones.

Inleiding

Op 4 september j. heeft u een motie (vreemd aan de orde van de dag) aangenomen. Het dictum luidt: "In overleg met de inwoners; te onderzoeken hoe een (financieel) haalbaar en uitvoerbaar vuurwerkverbod eruit zou kunnen zien, inclusief een effectieve handhaving".

De raad heeft ervoor gekozen eerst het draagvlak onder inwoners te peilen, omdat dit een soort "conditio sine qua non" is voor de overige delen van het haalbaarheidsonderzoek. Immers, als er überhaupt geen draagvlak zou zijn, is er weinig reden de andere aspecten nog nader te onderzoeken. In opdracht van de raad is vervolgens in oktober 2018 de inwoners van Waalre gevraagd of zij voor- of tegenstander zijn van een vuurwerkverbod in de gemeente. Deze uitvraag heeft plaatsgevonden via het inwonerspanel. De resultaten van de enquête zijn gepresenteerd in de raad van 22 januari jl. Daar is besloten het college de opdracht te verstrekken om de mogelijkheden voor een vuurwerkverbod nader te onderzoeken.

In opdracht van de raad is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid tot het instellen van een vuurwerkverbod voor de gemeente Waalre. Daarbij zijn op uw verzoek een viertal scenario's onderzocht:

1. Een algeheel vuurwerkverbod
2. Een algeheel vuurwerkverbod met een centraal afgestoken vuurwerk
3. Vuurwerkvrije zones
4. De huidige situatie

Om tot een zo volledig mogelijke afweging te komen is in het haalbaarheidsonderzoek, naast de uitkomsten van de enquête onder het inwonerspanel, ook gekeken naar:

- het standpunt van stakeholders in de landelijke discussie over vuurwerk;
- gemeenten waar de discussie ook speelt of gespeeld heeft;
- het schade- en overlastbeeld van de afgelopen jaren (politie en gemeente) en effecten op de leefomgeving.

Vervolgens is dit per scenario afgezet tegen de financiële consequenties, de juridische haalbaarheid en handhaafbaarheid van het desbetreffende scenario's.

Het advies richt zich op de periode waarin het is toegestaan om vuurwerk af te steken, te weten: de tijdspanne tussen 31 december 18:00 uur en 01 januari 02:00 uur.

Buiten deze periode geldt een algeheel verbod op het afsteken van vuurwerk. Eventuele veranderingen voortvloeiend uit dit advies hebben dan ook alleen betrekking op de toegestane periode.

Beoogd resultaat

De raad in positie brengen om een gedegen keus te kunnen maken over het voor de gemeente Waalre en haar inwoners best passende scenario voor de jaarwisseling in relatie tot het afsteken van vuurwerk.

Argumenten

Allereerst wordt een samenvatting gegeven van het schade- en overlastbeeld van de jaarwisseling in de gemeente Waalre, gevolgd door een uiteenzetting van de consequenties van het afsteken van vuurwerk op het milieu en de gezondheid.

Tot slot wordt voor ieder scenario het draagvlak, de juridische aspecten, de kosten en de handhaafbaarheid beschreven. De uitgebreide argumentatie is beschreven in de notitie 'Haalbaarheidsonderzoek vuurwerkverbod gemeente Waalre, Uitvoering motie vuurwerkverbod' welke onderdeel uitmaakt van dit voorstel. De argumenten die gelden voor het scenario algeheel verbod en het scenario algeheel verbod met een centraal afgestoken vuurwerk komen veelal overeen en worden daarom gezamenlijk toegelicht.

Schade- en overlastbeeld (bron: gemeente en politie)

Jaarwisseling	Meldingen < 31-01, 18:00 uur en > 01-01, 02:00 uur	Meldingen ≥ 31-01, 18:00 uur en ≤ 01-01, 02:00 uur	Schade gemeentelijke eigendommen
2016 - 2017	13	0	€ 2.660,-
2017 - 2018	7	0	€ 3.240,-
2018 - 2019	8	0	€ 1.250,-

Milieu- en gezondheidseffecten (bron: GGD)

De GGD adviseert gemeenten over de negatieve gevolgen van vuurwerk voor de publieke gezondheid t.a.v. letsel, gehoorschade, fijnstof en milieu en overlast en stress.

Letsel	Gehoorschade	Fijnstof	Overlast en stress
De ambulancedienst heeft tijdens de jaarwisseling 2018 - 2019 geen meldingen heeft gehad van vuurwerkslachtoffers uit Waalre.	Gehoorschade kan ontstaan wanneer men zich bij het afsteken van vuurwerk niet aan de veiligheidsmaatregelen houdt of wanneer sprake is van het afsteken van (zwaar) illegaal vuurwerk.	Het daadwerkelijke gezondheidseffect van fijnstof door vuurwerk is zeer beperkt onderzocht, echter worden nadelige effecten op de gezondheid en het milieu wel degelijk veronderstelt.	Geen overlastcijfers gemeente Waalre bekend bij GGD. Zie info. bovenstaande tabel.

Draagvlak

Algeheel verbod (i.c.m. centrale vuurwerkshow)	Vuurwerkvrije zones	Huidige situatie
Eén op de zes respondenten heeft liever helemaal geen vuurwerk meer in de gemeente Waalre (17%). Bijna de helft van de respondenten vindt dat er vuurwerk afgestoken mag worden gedurende de jaarwisseling als het professioneel en op een centrale plek in de gemeente Waalre is (46%).	Een aantal van de inwoners dat 'anders' heeft ingevuld geeft in de motivatie wel aan het instellen van vuurwerkvrije zones en/of zones waar wel vuurwerk mag worden afgestoken als een alternatief te zien (N = 10).	Drie op de tien respondenten vindt dat vuurwerk afsteken rondom de jaarwisseling prima moet kunnen (31%).

Juridisch

Algeheel verbod (i.c.m. centrale vuurwerkshow)	Vuurwerkvrije zones	Huidige situatie
Algeheel verbod: Op dit moment niet toegestaan, vergt wijziging vuurwerkbesluit. Ontwerpbesluit 16-04-2019 aangeboden aan Tweede Kamer. Indien voorstel cfm procedure wordt aangenomen gaat de wijziging in voor de jaarwisseling 2019 – 2020. Centraal vuurwerk: vergunning ministerie + melding of toestemming,	Wijzigen APV door raad en aanwijsbesluit college. Tijd kan niet worden gewijzigd. Dient vergezeld te gaan van een deugdelijke belangenafweging en motivatie. Staat bezwaar en beroep tegen open.	Voldoet aan wet- en regelgeving. Handhaven is mogelijk op basis van het Vuurwerkbesluit, Strafrecht en Burgerlijk Wetboek ten aanzien van: <ul style="list-style-type: none">- het afsteken van vuurwerk buiten wettelijke tijden;- het afsteken van te zwaar vuurwerk;- vernielingen;

toezicht provincie, evenementen-vergunning. Dient vergezeld te gaan van een deugdelijke belangenafweging en motivatie. Staat bezwaar en beroep tegen open.		
--	--	--

Kosten

Algeheel verbod (i.c.m. centrale vuurwerkshow)	Vuurwerkvrije zones	Huidige situatie
€ 7.500,- inhuur extra BOA-capaciteit. Indirecte koste bestaande uit ambtelijke voorbereidingscapaciteit (niet gespecificeerd). Kosten vuurwerkshow vanaf € 10.000,- ex. BTW en excl. kosten bewaking en afzetting.	€ 3.500,- inhuur extra BOA-capaciteit. Indirecte koste bestaande uit ambtelijke voorbereidingscapaciteit (niet gespecificeerd).	Geen extra kosten.

Handhaafbaarheid

Algeheel verbod (i.c.m. centrale vuurwerkshow)	Vuurwerkvrije zones	Huidige situatie
Niet/ nauwelijks te handhaven. Overtreding moet daadwerkelijk worden geconstateerd. Handhaven op privéterrein bijna onmogelijk. Vuurwerkshow vergt extra toezicht vanuit de gemeente	Lastig handhaafbaar. Naast daadwerkelijke constatering van de overtreding dient ook te worden vastgesteld dat het vuurwerk daadwerkelijk binnen de vuurwerkvrije zone is afgestoken	Gezien het geringe aantal klachten van de laatste jaren wordt binnen de toegestane periode (31 december 18:00 uur – 01 januari 02:00 uur) geen toezicht gehouden. Toezicht wordt vooraf aan deze periode en op nieuwjaarsdag ingezet.

Hierna worden per scenario de kanttekeningen beschreven gevolgd door een kanttekening bij het huidige beeld over het draagvlak onder inwoners voor een vuurwerkverbod.

Algeheel verbod (in combinatie met een centrale vuurwerkshow)

- Een algeheel verbod is op dit moment niet toegestaan. Het Ministerie van IenW heeft op 16 april 2019 het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarbij is aangegeven dat er een groot belang is om de wijzigingen nog voor de komende jaarwisseling van kracht te laten zijn zodat gemeente hun autonome verordnungsbevoegdheid kunnen aanwenden om het afsteken van vuurwerk op het eigen grondgebied te verbieden.
- Een besluit voor een eventueel totaalverbod ziet de Onderzoeksraad voor Veiligheid als een besluit dat op landelijk niveau moet worden genomen en niet op het niveau van individuele gemeenten. De Raad ziet geen heil in het overlaten van deze beslissing aan elke individuele gemeente, omdat elke burger dezelfde mate van bescherming verdient.
- De politie heeft geen capaciteit beschikbaar om te handhaven op vuurwerkverboden. Hierdoor komt handhaving volledig bij de gemeente te liggen. Dit vergt inzet van extra (BOA-)capaciteit.

- In tegenstelling tot politieambtenaren hebben BOA's geen hulpmiddelen om zichzelf te verdedigen. Mede door de beperkte politiecapaciteit is de vraag in hoeverre de veiligheid van BOA's voldoende gewaarborgd kan worden.
- Een algeheel vuurwerkverbod valt niet of nauwelijks effectief te handhaven. Dit komt mede, omdat een overtreding (het afsteken van vuurwerk) daadwerkelijk geconstateerd moet worden. Dit maakt het handhaven op privéterrein zelfs bijna onmogelijk.
- Ten aanzien van de kosten dient te worden opgemerkt dat naarmate meer gemeenten overgaan tot inhuur, de inhuurcapaciteit schaars(er) wordt en de kosten van inhuur stijgen.
- Op basis van de enquêteresultaten lijkt er draagvlak te zijn onder inwoners om over te gaan tot wijziging van de huidige situatie in de gemeente Waalre ten aanzien van het afsteken van vuurwerk. Echter dient op basis van de probleemanalyse en het op dit moment bekende schade- en overlastbeeld geconcludeerd te worden dat hieruit onvoldoende een nadrukkelijk belang naar voren komt om een algeheel verbod in te stellen, met als doel gevaar, schade en/of overlast te voorkomen. Op basis van deze cijfers is een algeheel verbod, los van het feit dat de wijziging van het Vuurwerkbesluit een voorgenomen wijziging betreft, juridisch niet deugdelijk te motiveren.
- Tegen het instellen van een vuurwerkverbod staat bezwaar en beroep open.
- Het organiseren van professioneel vuurwerk op een centrale plaats is een evenement en vergt een evenementenvergunning. Tegen het verstrekken van een evenementenvergunning staat bezwaar en beroep open.

Vuurwerkvrije zones

- De politie heeft geen capaciteit beschikbaar om te handhaven op vuurwerkvrije zones. Hierdoor komt handhaving volledig bij de gemeente te liggen. Dit vergt inzet van extra (BOA-)capaciteit.
- In tegenstelling tot politieambtenaren hebben BOA's geen hulpmiddelen om zichzelf te verdedigen. Mede door de beperkte politiecapaciteit is de vraag in hoeverre de veiligheid van BOA's voldoende gewaarborgd kan worden.
- Vuurwerkvrije zones zijn niet of nauwelijks effectief te handhaven. Dit komt mede, omdat een overtreding (het afsteken van vuurwerk) daadwerkelijk geconstateerd moet worden. Dit maakt het handhaven op privéterrein zelfs bijna onmogelijk.
- Om de effectiviteit van handhaving te vergroten is de mogelijkheid voor een vuurwerkdetectiesysteem onderzocht. De kosten voor het vuurwerkdetectiesysteem bedragen €3.000,- voor de portal en €2.500,- per detector (per jaar). Afhankelijk van het aantal en de grootte van vuurwerkvrije zones zijn een of meerdere detectoren nodig. Rekening houdend met het geringe aantal klachten en de relatief hoge kosten heeft dit systeem onvoldoende toegevoegde waarde voor de gemeente Waalre.
- Ten aanzien van de kosten dient te worden opgemerkt dat naarmate meer gemeenten overgaan tot inhuur, de inhuurcapaciteit schaars(er) wordt en de kosten van inhuur stijgen.
- Op basis van de enquêteresultaten lijkt er draagvlak te zijn onder inwoners om over te gaan tot wijziging van de huidige situatie in de gemeente Waalre ten aanzien van het afsteken van vuurwerk. Echter dient op basis van de probleemanalyse en het op dit moment bekende schade- en overlastbeeld geconcludeerd te worden dat hieruit onvoldoende een nadrukkelijk belang naar voren komt om vuurwerkvrije zones in te stellen, met als doel gevaar, schade en/of overlast te voorkomen. Op basis van deze cijfers is het instellen van vuurwerkvrije zones, juridisch niet deugdelijk te motiveren.
- Tegen het instellen van een vuurwerkvrije zones staat bezwaar en beroep open.

Huidige situatie

- In de huidige situatie geldt dat effectieve handhaving eveneens lastig is. Naast de daadwerkelijke constatering dient er sprake te zijn te zwaar/ illegaal vuurwerk of vernielingen gepleegd door het afsteken van vuurwerk.
- Gezien het geringe aantal klachten van de laatste jaren wordt er binnen de periode dat vuurwerk mag worden afgestoken geen toezicht gehouden door de gemeente. De beschikbare handhavingscapaciteit (1,5 fte) wordt ingezet voor de periode dat al een verbod geldt (oudejaarsdag tot 18:00 en op nieuwjaarsdag).
- Op basis van de enquêteresultaten lijkt er draagvlak te zijn onder inwoners om over te gaan tot wijziging van de huidige situatie in de gemeente Waalre ten aanzien van het afsteken van vuurwerk. Uit de enquête onder het inwonerspanel komt naar voren dat bijna de helft van de respondenten vindt dat er vuurwerk afgestoken mag worden gedurende de jaarwisseling als het professioneel en op een centrale plek in de gemeente Waalre is. Eén op de zes respondenten heeft liever helemaal geen vuurwerk meer in de gemeente Waalre.
- Door niets te veranderen is de vraag in hoeverre recht wordt gedaan aan de uitkomsten van de enquête. Aangezien het instellen van een algeheel verbod dan wel vuurwerkvrije zones juridisch niet deugdelijk te motiveren valt en voor een algeheel verbod ook geldt dat dit pas mogelijk is nadat de noodzakelijke wijziging van het Vuurwerkbesluit van kracht is, wordt voorgesteld voor de jaarwisseling 2019 – 2020 een proef te starten met zogenaamde vrijwillige vuurwerkvrije zones. Hierbij wordt de regie bij de burger gelaten. Een dergelijk initiatief sluit aan bij de uitgangspunten uit de 'Kracht van Waalre' en de oproep van de Onderzoeksraad voor Veiligheid aan gemeenten om meer regie te voeren en burgers te ondersteunen bij het organiseren van activiteiten voor een veilige viering van de jaarwisseling.

Draagvlak

- Het beeld van het draagvlak onder inwoners voor wijziging van de bestaande situatie met betrekking tot het afsteken van vuurwerk dat verkregen is uit de enquête komt niet overeen met het bij de gemeente en politie bekende overlastbeeld op basis van het aantal overlastmeldingen.
- Logischerwijs zou je, op basis van de enquêteresultaten, verwachten dat het aantal overlastmeldingen bij gemeente en politie hoger ligt. Opvallend is dat beide organisaties de afgelopen drie jaar tijdens de periode dat het is toegestaan om vuurwerk af te steken geen enkele melding van vuurwerkoverlast hebben ontvangen. Een verklaring hiervoor kan een gebrek aan meldingsbereidheid zijn, mogelijk ingegeven door een gebrek aan vertrouwen over adequate opvolging. Immers, zoals aangegeven is en blijft daadwerkelijk handhaven op overtredingen met het afsteken van vuurwerk lastig. Om een algeheel verbod dan wel het instellen van vuurwerkvrije zones te motiveren moet er sprake zijn van een nadrukkelijk belang om gevaar, schade en/of overlast te voorkomen. Afgaand op het huidige schade- en overlastbeeld tijdens de jaarwisseling in de gemeente Waalre is een verbod juridisch niet deugdelijk te motiveren.
- Om meer zicht te krijgen op het daadwerkelijk animo onder inwoners voor meer regulering rondom de jaarwisseling en hen die wel expliciet voor een vuurwerkverbod zijn een handreiking te bieden wordt aanbevolen om te overwegen voor de jaarwisseling 2019 - 2020 een proef te draaien met zogenaamde 'vrijwillige vuurwerkvrije zones'.

Kosten en dekking

Bij een besluit conform voorstel van het college is er geen sprake van aanvullende kosten.

Duurzaamheid

N.v.t.

Burgerparticipatie

In het voortraject is het Inwonerspanel Waalre gebruikt om de mening te peilen onder inwoners over een vuurwerkverbod. De resultaten van de enquête zijn gebruikt voor het haalbaarheidsonderzoek naar een vuurwerkverbod in de gemeente Waalre.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de wijze waarop voor de jaarwisseling 2019 – 2020 e.v. wordt omgegaan met het afsteken van vuurwerk in Waalre start de gemeente z.sm met communicatie over de proef met het uitvoeren van 'vrijwillige vuurwerkvrije zones' en worden inwoners op de hoogte gebracht van het besluit, de afwegingen en de stappen die inwoners zelf kunnen nemen om een vrijwillige vuurwerkvrije zone in te richten in samenwerking met de gemeente.

Mocht de raad afwijkend van het advies besluiten, dan wordt afhankelijk van het door de raad gekozen scenario bepaald hoe de communicatie opgezet wordt.

Kernboodschap

De gemeente Waalre start de komende jaarwisseling met een proef voor vrijwillige vuurwerkvrije zones. Dit gebeurt naar aanleiding van een onderzoek onder inwoners (via het inwonerspanel) en een haalbaarheidsonderzoek voor een vuurwerkverbod. Op verzoek van de raad zijn vier scenario's onderzocht:

1. Een algeheel vuurwerkverbod
2. Een algeheel vuurwerkverbod met een centraal afgestoken vuurwerk
3. Vuurwerkvrije zones
4. De huidige situatie

Per scenario is, naast het draagvlak, gekeken naar de financiële consequenties, de juridische haalbaarheid en handhaafbaarheid. Op basis hiervan is een algeheel verbod dan wel het instellen van vuurwerkvrije zones vanuit juridisch perspectief niet te motiveren. Zo zijn er bijvoorbeeld weinig schade- en overlastmeldingen, terwijl een algeheel verbod juist als doel heeft gevaar, schade en/of overlast te voorkomen. Om meer zicht te krijgen op het daadwerkelijk animo onder inwoners voor meer regulering rondom de jaarwisseling en hen die wel expliciet voor een vuurwerkverbod zijn een handreiking te bieden wordt voor de jaarwisseling 2019 - 2020 een proef gestart met zogenaamde 'vrijwillige vuurwerkvrije zones'. Deze zones moeten ontstaan vanuit een bewonersinitiatief. Zij zullen elkaar aan moeten spreken bij overtredingen, omdat noch de politie noch de gemeente handhavend gaat optreden tijdens de uren dat het afsteken van vuurwerk volgens de geldende regels is toegestaan. Eensgezindheid bij de aanvragers van een vuurwerkvrije zone is dan ook de eerste voorwaarde voor het slagen van de proef.

Vervolgprocedure en planning

Bij een besluit conform voorstel zal in het derde kwartaal van 2019 nader invulling gegeven worden aan de uitvoering van de proef met het instellen van vrijwillige vuurwerkvrije zones.

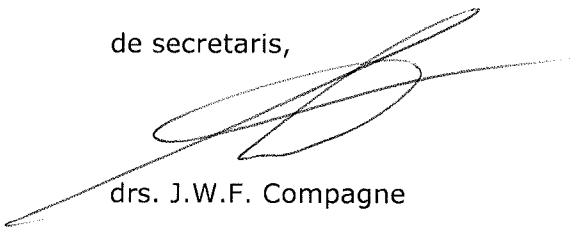
Bijlagen onderdeel van het voorstel
Niet van toepassing.

Bijlagen ter informatie

1. Haalbaarheidsonderzoek vuurwerkverbod gemeente Waalre, Uitvoering motie vuurwerkverbod, versie 1.0 datum 24-04-2019.
2. Motie vreemd aan de orde van de dag Vuurwerk van de fracties GroenLinks-PvdA-ZW14.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris,

drs. J.W.F. Compagne

de burgemeester,

drs. J.W. Brenninkmeijer